

**ZAKRES KONTROLI PODMIOTÓW
ODBIERAJĄCYCH ODPADY KOMUNALNE
W ŚWIETLE ZNOWELIZOWANEJ USTAWY
Z DNIA 13 WRZEŚNIA 1996 r.
O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI
I PORZĄDKU W GMINACH**

**Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Rzeszowie**

marzec 2014

WARUNKI WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE ODBIERANIA I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

- Działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.
 - Rejestr w/w działalności prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
 - Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do uzyskania wpisu do rejestru w gminie, na terenie której zamierza odbierać odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.
-

ODBIERAJĄCEGO ODPADY KOMUNALNE OD WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI

- 1) Posiadanie wyposażenia umożliwiającego odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zapewnienia jego odpowiedniego stanu technicznego;
- 2) Utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego pojazdów i urządzeń do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 3) Spełnianie wymagań technicznych dotyczących wyposażenia pojazdów do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 4) Zapewnienie odpowiedniego usytuowania i wyposażenia bazy magazynowo-transportowej.

ODBIERAJĄCEGO ODPADY KOMUNALNE OD WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI

- 1) Przekazywanie odebranych od właścicieli nieruchomości selektywnie zebranych odpadów komunalnych do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami;
- 2) Przekazywanie odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

HIERARCHIA SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI

USTAWA z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach wprowadza następującą hierarchię sposobów postępowania z odpadami:

- 1) zapobieganie powstawaniu odpadów;
- 2) przygotowywanie do ponownego użycia;
- 3) recykling;
- 4) inne procesy odzysku;
- 5) unieszkodliwianie.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest **obowiązany do sporządzania kwartalnych sprawozdań.**

Sprawozdanie jest przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Sprawozdanie zawiera:

- 1) informacje o masie poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych oraz sposobie ich zagospodarowania, wraz ze wskazaniem instalacji, do której zostały przekazane odebrane od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Sprawozdanie zawiera cd.:

- 2) informacje o masie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji:
 - a) przekazanych do składowania na składowisku odpadów,
 - b) nieprzekazanych do składowania na składowisku odpadów i sposobie ich zagospodarowania;
- 3) liczbę właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne;
- 4) wskazanie właścicieli nieruchomości, którzy zbierają odpady komunalne w sposób niezgodny z regulaminem.

WERYFIKACJI DANYCH ZAWARTYCH W SPRAWOZDANIU

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może zobowiązać podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, prowadzącego regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych lub innego posiadacza odpadów **do okazania dokumentów sporządzanych na potrzeby ewidencji odpadów oraz dokumentów potwierdzających osiągnięcie określonych poziomów recyklingu**, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

WERYFIKACJI DANYCH ZAWARTYCH W SPRAWOZDANIU

W przypadku gdy sprawozdanie jest sporządzone nierzetelnie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wzywa podmiot, który przekazał sprawozdanie, do jego uzupełnienia lub poprawienia w terminie 14 dni.

- *Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.*
 - *Sprawozdanie jest przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.*
-

UPRAWNIENIA KONTROLNE

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta **sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy.**

Do kontroli, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta Policji o pomoc, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności kontrolnych.

Na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwy miejscowo komendant Policji jest obowiązany do zapewnienia kontrolującemu pomocy Policji w toku wykonywania czynności kontrolnych.

UPRAWNIENIA KONTROLNE

W związku z wątpliwościami natury interpretacyjnej, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zwrócił się o opinię prawną, między innymi, w sprawie organu właściwego do kontroli przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, w szczególności w zakresie spełniania wymogów rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Opinia prawna została przygotowana przez Pana Krzysztofa Gruszeckiego – Radcę Prawnego.

OPINIA PRAWNA

Główny ciężar kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie utrzymania czystości i porządku będzie spoczywał na organach wykonawczych gminy, gdyż to one jako jedyne są zobowiązane do kontrolowania prawidłowości wykonywania działalności rejestrowej.

Podział zadań kontrolnych w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach pomiędzy organy wykonawcze gminy, a organy Inspekcji:

GMINY - powinny koncentrować się na kontroli mieszkańców oraz podmiotów odbierających od nich odpady komunalne,

Organy Inspekcji - natomiast powinny skupić się na kontroli gmin.

OPINIA PRAWNA

Sposoby postępowania w przypadku ustalenia przez IOŚ braku realizowania przez organy wykonawcze gminy kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach:

- W żadnym z aktów prawnych nie ma rozwiązań bezpośrednio wskazujących jakie działania prawne w tym zakresie powinny być podjęte.
- W związku z tym należy uznać, że w takim przypadku będą znajdowały zastosowanie ogólne reguły wynikające w głównej mierze z ustawy o Inspekcji.

OPINIA PRAWNA

Dlatego też zgodnie z postanowieniami art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o Inspekcji jej organy będą miały możliwość wydać zarządzenie pokontrolne do kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby fizycznej (w tym przypadku piastującej stanowisko organu wykonawczego gminy).

Jeżeli organy wykonawcze gmin nie wywiązywałyby się w sposób właściwy z nałożonych na nie obowiązków kontrolnych, organy Inspekcji powinny korzystać z przysługującego im, na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy o Inspekcji, uprawnień sygnalizacyjnych, pozwalających na zainicjowanie postępowań mogących doprowadzić do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

OPINIA PRAWNA

W podsumowaniu, autor opinii stwierdza, że w odniesieniu do kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, pierwszeństwo będą miały organy wykonawcze gminy, a uprawnienia przysługujące w tym zakresie organom Inspekcji będą miały jedynie charakter komplementarny, gdyż te powinny skoncentrować się na ocenie prawidłowości działalności prowadzonej w tym zakresie gminy, gdyż żaden inny organ nie ma takich uprawnień.

KOMPETENCJE KONTROLNE

GMINY - przedsiębiorców odbierających odpady od właścicieli nieruchomości,

- właścicieli nieruchomości

WIOŚ - gminy,

- RIPOK,

- instalacje zastępcze

MARSZAŁEK - RIPOK w zakresie przepływu odpadów

KARY PIENIĘŻNE

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, który:

- 1) odbiera odpady komunalne bez wymaganego wpisu do rejestru działalności regulowanej – podlega karze pieniężnej w **wysokości 5000 zł za pierwszy miesiąc** wykonywania działalności bez wymaganego wpisu do rejestru oraz **10 000 zł za każdy kolejny miesiąc** wykonywania działalności bez wymaganego wpisu do rejestru;
- 2) miesza selektywnie zebrane odpady komunalne ze zmieszanymi odpadami komunalnymi – podlega karze pieniężnej w wysokości od **10 000 zł do 50 000 zł**;

KARY PIENIĘŻNE

- 3) nie przekazuje odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych – podlega karze pieniężnej w wysokości **od 500 zł do 2000 zł za pierwszy ujawniony przypadek;**
- 4) przekazuje nierzetelne sprawozdanie, o którym mowa w art. 9n – podlega karze pieniężnej w wysokości **od 500 zł do 5000 zł;**
- 5) przekazuje po terminie sprawozdanie, o którym mowa w art. 9n – podlega karze pieniężnej w wysokości **100 zł za każdy dzień opóźnienia.**

KARY PIENIĘŻNE

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, który nie działa na podstawie umowy, o której mowa w art. 6f ust. 1 i nie świadczy takiej usługi w trybie zamówienia z wolnej ręki, o którym mowa w art. 6f ust. 2, i który nie wykonuje obowiązku określonego w art. 9g – podlega karze pieniężnej, obliczonej odrębnie dla wymaganego poziomu:

- 1) recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami;
- 2) ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

SANKCJE NAKŁADANE PRZEZ GMINY

Wymienione kary pieniężne, nakłada w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce wpisania przedsiębiorcy do rejestru działalności regulowanej.

W przypadku stwierdzenia, że przedsiębiorca **po raz drugi** przekazuje zmieszane odpady komunalne, odpady zielone lub pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do instalacji innych niż regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych następuje wykreślenie z rejestru działalności regulowanej.

WYSOKOŚĆ KAR

Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, organ bierze pod uwagę stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu.

W celu określenia stopnia szkodliwości czynu, zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu należy odpowiedzieć na następujące pytania:

- **Co było przyczyną wystąpienia naruszenia?**
 - zaniechanie
 - uzasadnienie ekonomiczne
- **Czy naruszenie spowodowało zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi?**
 - masa odpadów
 - nieterminowy odbiór odpadów
 - gromadzenie odpadów w miejscach niedozwolonych
- **Czy zaniechanie spowodowało straty finansowe?**
- **Czy podmiot podjął działania zaradcze w celu usunięcia naruszenia?**
- **Czy podmiot wykonywał zalecenia pokontrolne?**

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

